

Biskop Morten Christian Lindegaard (1889-1956)

Morten C. Lindegaard blev født i Hjortkjær v. Grimstrup. Forældrene havde en lille gård, hvor der fødtes 11 børn – de to, piger, døde som forholdsvis små. Moderens forældre boede også på ejendommen på aftægt. De hjalp til med, hvad de kunne.

Vogterdreng

Da ejendommen ikke kunne bringe de store indkomster, måtte børnene tidligt ud at tjene hos fremmede. Morten kom som 7-årig til Fåborg hos en ungkarl, hvis mor holdt hus. Han skulle passe 14 køer, fårene og gæssene, trække køerne ud og ind og flytte dem. Han skulle også passe på, at de ikke gik ind i andre folks marker. Det var et meget kedeligt arbejde, og ene var han – det var på bare ben, og da det blev koldt, varmede han fødderne ved at holde dem under, når køerne urinerede. Det gav revner i fødderne, som smertede meget. Husbonds mor var flink og smurte hans fødder med salve. Lønningen for en sommer var kost og logi samt 10 kr. Sommeren var skolefri, så når vinterskolen i Hjortkjær begyndte, samledes de mange søskende i hjemmet fra hver deres plads. Det var en stor glæde. (Ifølge den særlige Vestjyske Skolelov kunne skoleåret deles i sommerskolen og vinterskolen. Om sommeren kunne undervisningen indskrænkes eller helt

bortfalde, mens der var fuld undervisning i vinterperioden. Årsagen til ordningen var, at mange små gårde ikke kunne undvære børnene i driften i sommertiden. Vinterlærere blev kun ansat for én vinterperiode og var ofte uden større uddannelse. Ordning var gældende helt indtil 1956!)

Vinterlærer, lærer, præst

I skolen havde Morten en lærer, Christian Sneum, som var ansat som vinterlærer – læreren spiste på skift i børnenes hjem, og her blev Morten inspireret til at blive vinterlærer, men først skulle han ud at tjene på forskellige gårde i nabosognene. I 1905 begyndte Morten Lindegaard på Staby Vinterlærerseminarium ved Vemb i Vestjylland, der oprindeligt havde været en højskole. Uddannelsen tog kun et år, og det første embede fik han som kun 17-årig ved Knoldeflod Skole, som lå i et fattigt hede-domineret område ved Varde. Hvordan det har været at skulle stå overfor en gruppe elever fra 1. til 7. kl., er ikke nemt at forestille sig. Erfaringerne fra Knoldeflod gav ham lyst til at blive "rigtig" lærer, hvorfor Morten søgte ind på Jelling Seminarium og blev optaget. I foråret inden start i Jelling havde Lindegaard et vikariat i Ring v. Randers. Her boede han i et lille værelse på skolen. Kosten fik han kvit og frit hos en

gårdejer, Kresten Rasmussen, som havde 4 børn i skolen. En af døtrene, Sigrid, blev senere gift med Morten. Jelling Seminarium blev de næste 3 år Lindegaards hverdag. Medens han var dér, døde hans mor, hvilket gjorde et dybt indtryk på ham og fik ham til at ville være præst. Han flyttede til København og tog en to-årig studentereksamen på Döckers Studenterkursus. Morten fik støtte fra sin gudmor, der boede i København, så han kunne studere uden store afsavn. I 1912 blev han stud. theol. fra Kbh. Universitet. I 1913 blev Morten indkaldt til militæret. Forbindelsen til familien i Ring var blevet tæt, og i 1914 blev Sigrid og Mortens forlovet. I de to følgende år læste Morten så teologi og blev færdig som præst. Herefter kunne han søge en præstestilling og blive gift.

Præsten Morten Lindegaard

I sept. 1917 bliver Morten L. ordineret af Københavns biskop, Harald Ostfeldt, da Ribe-bispen ikke havde tid. Han blev i øvrigt ordineret sammen med C.I. Scharling, som senere blev biskop i Ribe og hans forgænger. Første stilling var som hjælpepræst i Brande, hvor han senere konstitueredes som sognepræst. Hans prædikenstil var i begyndelsen patetiske og med appellerende vækkelsestone, inspireret af den københavnske Olfert

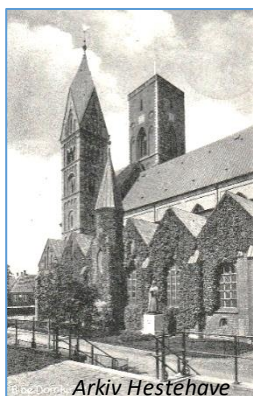
Ricard, der var lærer på pastoralseminariet og en af den tids kendteste kirkeledere. Efter de første år forsvandt den højstemte stil dog og blev erstattet af jævn og stilfærdig tale. Efter Brande skiftede Morten Lindegaard til Hvejsel Sogn ved Jelling, hvor han blev de næste 11 år. Her stiftede han bekendtskab med Tidehvervsbevægelsen, som han kunne følge, så længe den var baseret på Paulus og Luthers tale om retfærdiggørelsen ved troen alene. Han brød sig ikke om Tidehvervs angreb på anderledestænkende. I 1930 hørte han et foredrag af Knud Hansen, senere forstander på Askov Højskole, som talte varmt om de grundtvigske. Det blev nu ståstedet for Lindegaard. Efter årene i Hvejsel rykker familien i 1932 til Læborg-Vejens pastorat, hvor han i 1936 udnævnes til provst i Malt, Andst og Slaugs Herreders Provsti, og senere udnævnes han til amtsprovst el. skoleprovst med sæde i amtets skolekommission. I den titel lå det, at han skulle påse, at skoleloven af 1937 blev gennemført i amtet. Loven indebar bl.a., at der skulle indrettes lokaler til sløjd og skolekøkken samt ske en modernisering af gymnastiksalenes badefaciliteter.

Biskop i Ribe

Morten L. var i 1939 blevet opfordret til at lade sig opstille til bispevalget i Ribe Stift, hvad han ikke ønskede – senere kom der i 1940 en opfordring fra Aalborg om det samme, hvilket han heller ikke ønskede. Under krigen var præstegården i Vejen et sted, hvor der var stor aktivitet, og hvor den i krigens sidste år var et naturligt fristed.

modstandsfolk og uniformerede tyske soldater. Via præstegården blev der skabt en kontakt mellem byens tyske kompagnichef gennem en indkaldt tysk skuespiller og valgmenighedspræst Henrik Dons Christensen, senere biskop i Ribe.

I 1949 kom der igen en opfordring fra grundtvigske kredse om at lade sig opstille som biskop i Ribe, hvad han nu sagde ja til. På et møde i marts måned i Bramming, hvor ca. 600 deltog, fik Lindegaard 555 stemmer. Ved valget i februar vandt M. Lindegaard over modkandidaten Halfdan Høgsbro. Efter den kgl. udnævnelse kunne bispevielsen i Vor Frue Kirke i København finde sted d. 8. maj med biskop Fuglsang Damgaard som ordinator. Morten Lindegaard var af pressen blevet spurgt om sin

Arkiv Hestehave

holdning til kvindelige præster, som ved lov i 1947 var blevet mulig. Det var han tilhænger af og ville ordinere kvinder, hvis det blev aktuelt.

11. maj 1948 holdt Lindegaard sin tiltrædelsesprædiken i en fyldt Ribe Domkirke. Der var samlet 1100 mennesker, heraf 50 præster. Den nye biskop satte sig for, at han de første 5 år ville besøge samtlige ca. 230 sogne i stiftet, men hans helbred tålte ikke den ambition. Han nåede dog at besøge alle sogne i Vestslesvig.

Hans helbred var udfordret af en nyresygdom og hjerteanfald, som tvang ham til to sygeperioder af et halvt år.

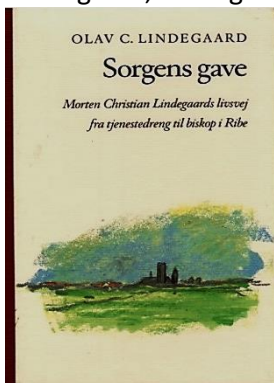
M. L. på bispekontoret

I 1952 holdt P. G. Lindhart den berømte tale, hvor han satte spørgsmålstegn ved "det evige liv". Det gav røre i bispekredse, hvor 6 biskopper samlet sendte en udtalelse om deres syn på sagen. Den ville Lindegaard ikke være med i, så han udsendte sin egen. I september 1956 døde Morten Lindegaard på Ribe Sygehus 67 år gl. og blev begravet på Ribe Ny Kirkegård, hvor også hustruen, Sigrid, senere begravedes i 1970.

Maleriet af Lindegaard er ophængt i nordre sideskib i Ribe Domkirke.

Sorgens gave"

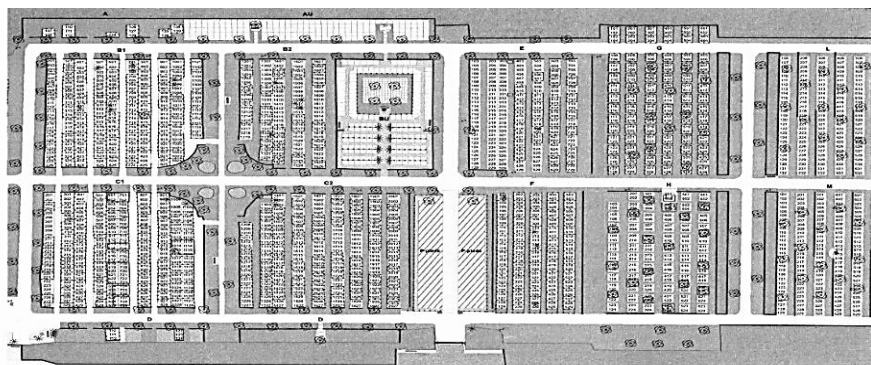
En søn af Morten Lindegaard, Olav C. Lindegaard, blev også teolog og var biskop i Haderslev Stift fra 1980-1999.

Han var elev fra Ribe Katedralskole. Efter sin pensionering skrev han bogen "Sorgens gave", med

undertitlen "Morten Christian Lindegaards livsvej fra tjenestedreng til biskop i Ribe". Heri sætter han faderens liv i perspektiv gennem et stort kildemateriale, herunder den dagbog, som faderen flittigt førte.

Fortalt af Ribe Kirkegårdes Fortællegruppe hovedsagelig med bogen "Sorgens gave" som kilde.

Tangevei

Indgang

Tangevei

● Her findes gravstedet

RIBE
KIRKEGÅRDE